

DIGITAL DIALOG SÖDERTÄLJEVÄGEN

”Få innerstaden att växa ut mot Liljeholmen.
Nu är känslan att staden tar slut här. Bygg
bostäder och kontor, och prioritera gångtrafik
snarare än bilar i motorvägshastighet.”

Man 30–39 år, boende i området

”Tror det kommer bli jättebra, men viktigt att
inte tumma på – utan snarare förbättra –
smidigheten och trafiksäkerheten i och med
att det samtidigt är ett extremt trafikerat
genomfartsområde.”

Kvinna 30–39 år, boende i området

SAMMANFATTNING

Den digitala dialogen för Södertäljevägen var aktiv mellan 1 juni och 14 augusti 2020 och genererade totalt 1 121 svar.

Dialogen syftade till att ta reda på platser som boende, arbetande och besökare tycker om och vilka platser som kan bli bättre. Den digitala dialogen utgör en del av det tidiga stadsutvecklingsarbetet inför utvecklingen av Södertäljevägen i Norra Liljeholmen.

Beställare av den digitala dialogen är Stockholms stad, som i samarbete med Jernhusen arbetar med att utveckla området.

Till höger presenteras en sammanfattning av de inkomna svaren i den digitala dialogen.

SAMMANFATTADE MEDSKICK FRÅN DIALOGEN

ETT GÅNG- OCH CYKELVÄNLIGT GATUNÄT

- Framkomlighet för fotgängare och cyklister både inom och till/från stadsdelen.
- Minska utrymmet för biltrafiken och skapa mer utrymme för gång och cykel.
- Tillgänglighet genom att skapa ett välintegrerat gång- och cykelnät som gör det lättare att hitta en direkt färdväg till ett mål samt fler möjligheter att välja mellan olika färdvägar.
- Trafiksäkerhet, i synnerhet i korsningar med höga gång- och cykelflöden.

MÖJLIGHETER TILL MÖTEN

- Mötesplatser i lägen som idag är underutnyttjade trots höga befintliga vistelsevärden, exempelvis Kajstråket och parkeringsytorna invid brofästet.
- En mångfald av mötesplatser som kan tillgodose olika människors behov.
- Mötesplatser som tillgängliggör platsens kulturhistoria där denna finns, exempelvis Godsstationen.

EN BLANDAD STAD

- Erbjud olika boendeformer för att skapa en social mix.
- En blandning av bostäder och verksamheter för att möjliggöra en naturlig genomströmning av människor från intilliggande områden.

KOPPLA SAMMAN

- Gång- och cykelkopplingar både mellan Liljeholmen och Södermalm men även på tvären, under/över Södertäljevägen, för att koppla ihop de olika områdena.

TILLGÅNG TILL GRÖNSKA

- Tillgång till och utveckling av befintliga grönytor.
- Plats för sport och rekreation.

PLATS FÖR BARN

- Plats för barn och unga i ett tidigt skede, både avseende tillgång till lekplatser och grönyta, men även förskolor och skolor.

INNEHÅLL

Sammanfattning..... 0

1. INLEDNING **2**

2. RESULTAT **6**

Svarsfrekvens.....7

Vilka svarade?8

Favoritplatser i området10

Platser som kan utvecklas..... 15

Förbättringsförslag för området som helhet 29

MEDVERKANDE STOCKHOLMS STAD

Joel Berring, stadsplanerare stadsbyggnadskontoret

Karl Gylje, projektledare exploateringskontoret

Jenny Brolin, kommunikationsstrateg exploateringskontoret

Benjamin Rubin, projektledare Jernhusen

Eva Eliasson, kommunikationsstrateg Jernhusen

MEDVERKANDE SPACESCAPE

Klara Bäckström

Tobias Nordström

Alexander Ståhle

Foto: Stockholms stad (där inget annat anges)

1. INLEDNING

INLEDNING

BAKGRUND

Stockholms stad har inlett planarbete med Södertäljevägen i centrala Liljeholmen. I detta arbete finns en ambition att genomföra en bred dialog med allmänheten. Som del i detta har en digital dialog genomförts under sommaren 2020, i vilken Spacescape har agerat stöd.

SYFTE

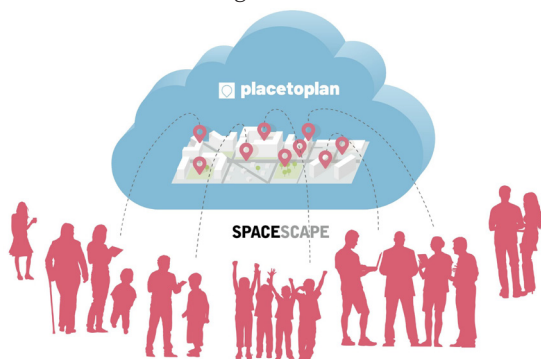
Föreliggande rapport är en sammanställning av resultatet från dialogen och kommer att vara ett underlag till den fortsatta planeringen av Södertäljevägen.

METOD

För den digitala dialogen har den webbplattformen Placetoplan använts som verktyg. Placetoplan är en vidareutveckling av "Bästa platsen!", som har använts i flera stadsutvecklingsprojekt i bland annat Stockholm och Göteborg.

"Området binder ihop Liljeholmen med Södermalm och skapar en attraktiv miljö med blandning av arbetsplatser, bostäder och service. Trygga parker, torg och stråk lockar både boende och besökare."

- Stockholms stads vision för Södertäljevägen

OMRÅDET IDAG

ESSINGELEDEN

HÄGERSTENSVÄGEN

NYBOHOV

TREKANTEN

GRÖNDAL

ÅRSTADAL

LILJEHOLMSTORGET

SÖDERTÄLJEVÄGEN

KATRINEBERG

LÖVHOLMEN

SJÖVIKSTORGET

MARIEVIK

LILJEHOLMSKAJEN

LILJEHOLMSBRON

DIALOGENS UTFORMNING

Den digitala dialogen hade öppet för synpunkter mellan 1 juni och 14 augusti 2020. Då fanns möjligheten att på en karta markera favoritplatser och platser som önskas utvecklas för att bli mer attraktiva och användbara. Dialogen utformades så att respondenterna kunde välja att beskriva favoritplatserna och platserna med utvecklingsbehov med hjälp av följande 10 förvalbara kategorier:

- Tryggheten
- Trafiksäkerheten
- Natur- och grönområden
- Mötesplatser
- Sport- och rekreation
- Plats för barn
- Lugn och ro
- Liv och rörelse
- Serviceutbudet
- Lätt att ta sig hit

För att utveckla beskrivningen om platserna kunde de svarande välja att berätta mer i fritext.

Utöver att lämna synpunkter på specifika platser fanns även möjligheten att svara på följande enkätfråga:

Vad är viktigast att tänka på när området utvecklas till en urban och trygg plats med nya bostäder, arbetsplatser, handel, service och mötesplatser?

MARKNADSFÖRING

Stockholms stad ansvarade för informations-spridning och marknadsföring av dialogen. På grund av Coronaläget spreds informationen bara via digital och tryckt information i form av webbplatsen Stockholm växer, sociala medier, annonsering i lokalmedia och utställning i Liljeholmstorgets galleria.

2. RESULTAT

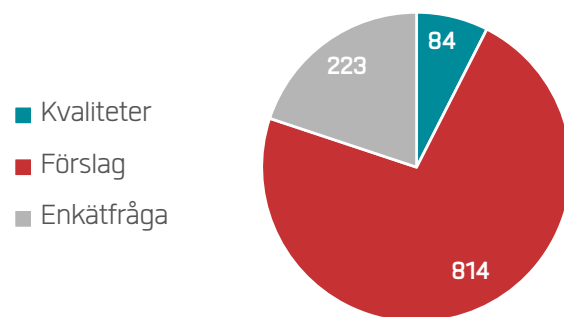
SVARSFREKVENNS

TOTALT 1 121 SVAR

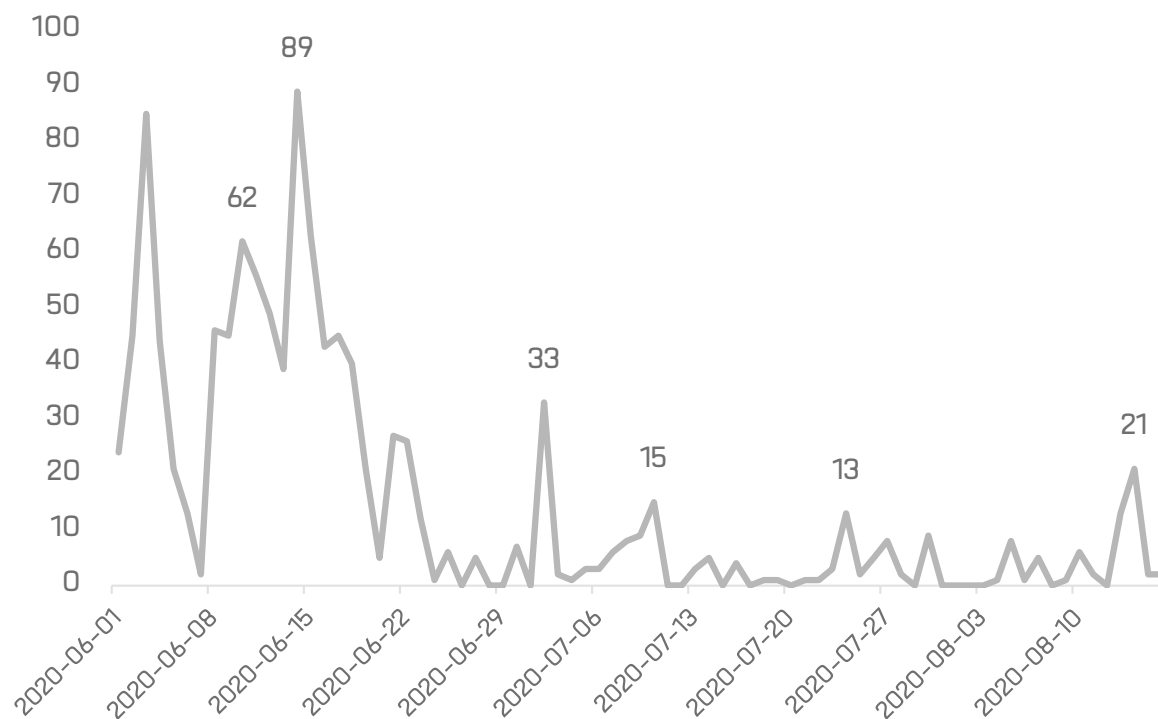
Totalt inkom 1 121 svar varav 84 var synpunkter om befintliga kvaliteter och 814 var synpunkter om platser som kan bli bättre inom området. 223 var svar på enkätfrågan.

MAJORITETEN AV SVAREN INKOM I JUNI

Den digitala dialogen låg uppe mellan 1 juni - 14 augusti 2020. Under juni lämnades totalt 922 svar, i juli 137 och i augusti 61.

FÖRDELNING AV INKOMNA SVAR

TIDSLINJE FÖR ANTAL INKOMNA SYNUNKTER

VILKA SVARADE?

MAJORITETEN AV SYNPUNKTERNA KOMMER FRÅN VUXNA I ÅLDERN 30-49 ÅR

Representationen mellan åldersgrupperna 20-69 är relativt god men ojämnt fördelad. Av de 898 inkomna platsmarkeringarna lämnades 68 % av personer mellan 30-49 år. Barn och ungdomar mellan 0-19 år och seniorer över 70 år utgjorde tillsammans mindre än 2 %.

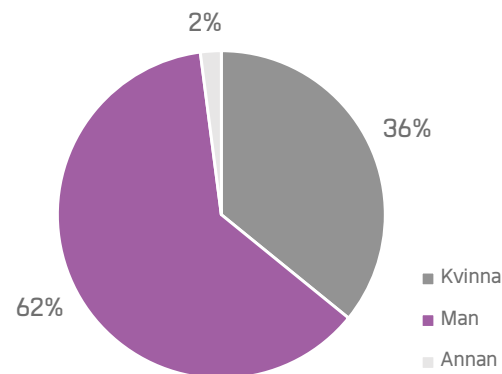
OJÄMN FÖRDELNING MELLAN KÖNEN

Fördelningen mellan könen var ojämn med 62% män, 36% kvinnor och 2% som angav det tredje alternativet annan.

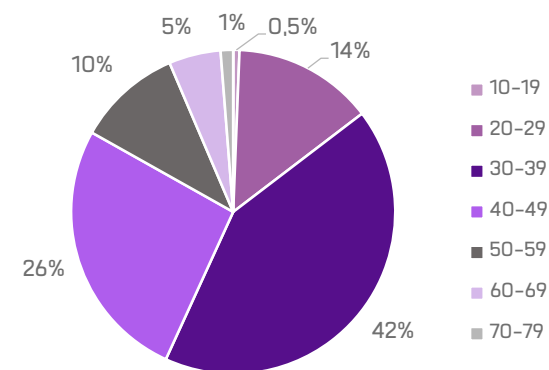
FLEST SVAR FRÅN BOENDE I LILJEHOLMEN

Majoriteten av de svarade var boende i området och 28 % angav att de var besökare till området. Få av de svarande var föreningsaktiva eller företagare i området. Skolelever och fastighetsägare fanns inte representerade bland svaren.

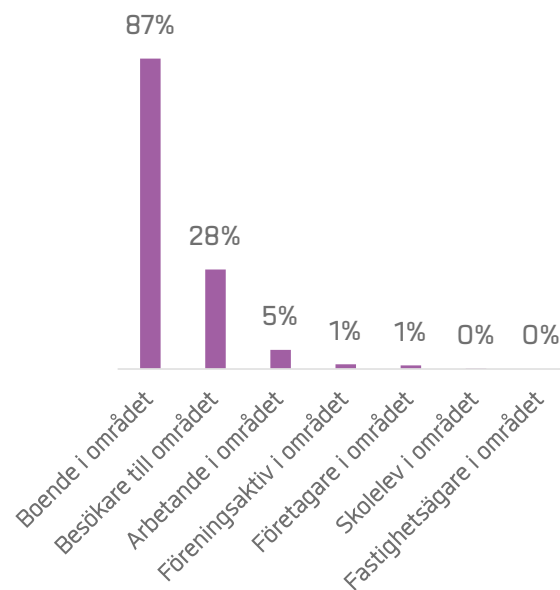
Boende från samtliga omgivande områden fanns representerade i dialogen men majoriteten av svaren inkom från boende i Liljeholmen.

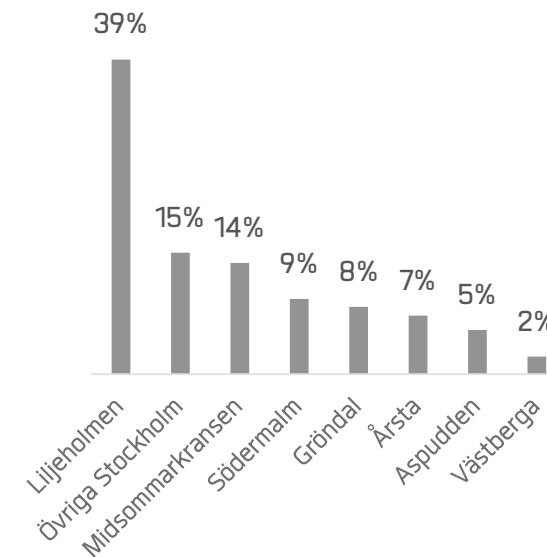
KÖNSFÖRDELNING

ÅLDERSFÖRDELNING

FÖRDELNING BOENDE, ARBETANDE ETC.

FÖRDELNING OMRÅDE

PLATSMARKERINGAR I DEN DIGITALA DIALOGEN

Här syns samtliga platsmarkeringar från dialogen.

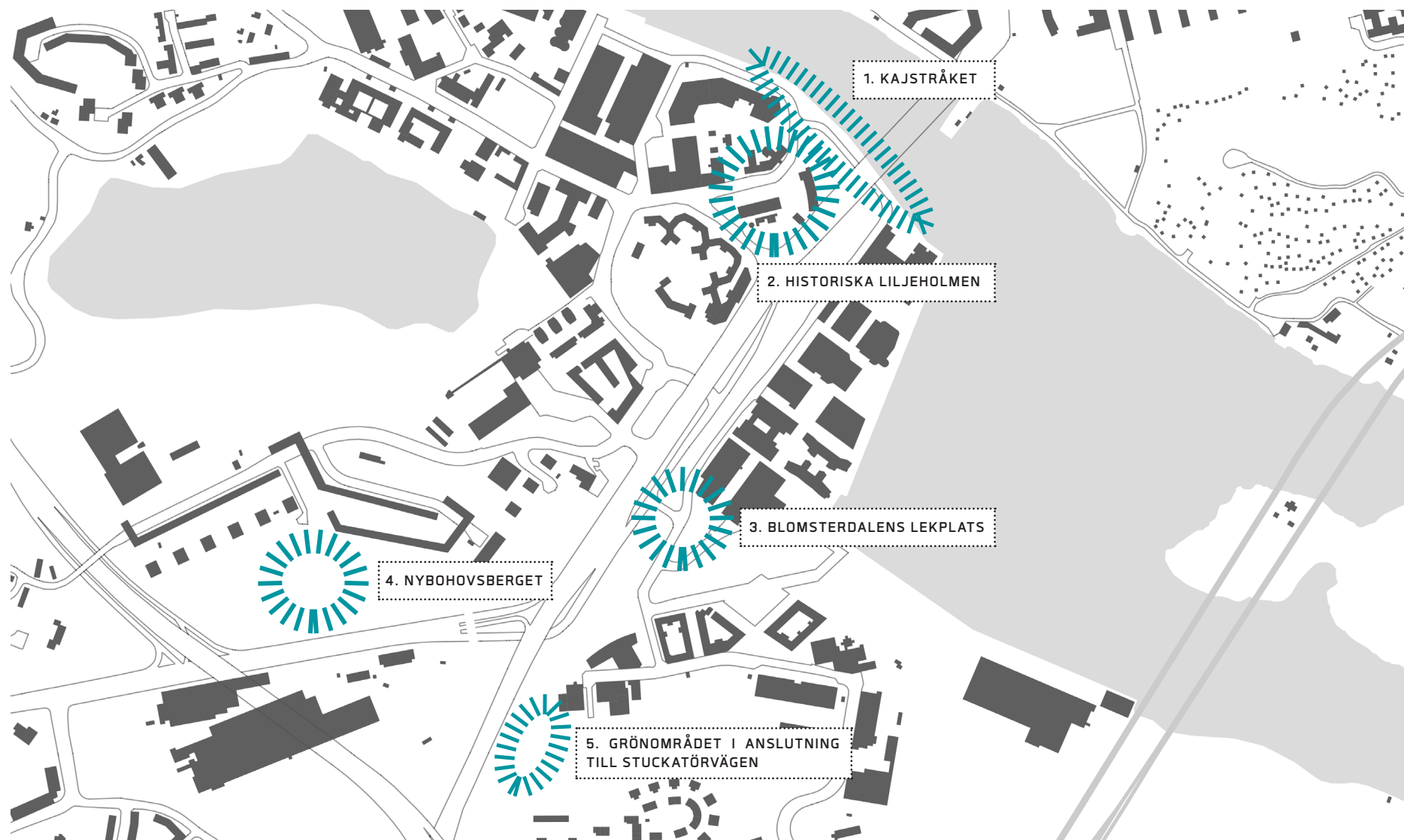

Bra (84 platsmarkeringar)

Förbättra (814 platsmarkeringar)

FAVORITPLATSER I OMRÅDET

PLATSER SOM FICK MINST FEM "BRA"-MARKERINGAR I DIALOGEN

1. KAJSTRÅKET

Kajstråket längs Liljeholmshamnen beskrivs som en plats med många vistelsevärden och hög potential.

”Fint att kunna röra sig längs vattnet”

Kvinna 40–49 år, boende i området

”Båtarna är definitivt områdets höjdpunkt”

Man 30–39 år, besökare till området

”Härligt lummig strandpromenad med många träd, perfekt promenadstråk. Skapar variation tillsammans med Marieviks och Liljeholmskajens mer nakna kajer.” Man 30–39 år, boende i området

”Fantastiskt fin plats och utsikt. Här skulle man kunna göra mer!”

Kvinna 30–39 år, arbetande i området

”Bra att kunna ta sig mellan bron och kajkanten, så att man kan ta sig till mellan Liljeholmen och Hornstull utan att gå längs den tråkiga, bullrande och människofientliga Södertäljevägen. Dock bara en möjlighet för de som kan gå i trappor. ” Man 30–39 år, boende i området

BÅTARNA LÄNGS KAJSTRÅKET. FOTO: ATRIUM LJUNGBERG

2. HISTORISKA LILJEHOLMEN

Många av de svarande beskriver den gamla godsstationen som ett viktigt landmärke med stort kulturhistoriskt värde. Även Liljeholmens municippalhus anses ha ett högt arkitektonisk värde och uppskattas därför bland många invånare och besökare.

"De stora träden utmed Liljeholmsvägen är det som gör gatan bebolig, skyddar insynen för de hundratals boende på Liljeholmsvägen. Försvinner de eller ersätts med nyplanterade små kvistar blir miljön förstörd." Man 40–49 år, boende i området

"Fint hus som har stor potential att bli en mötesplats – kultur/kafé/restaurang etc." Kvinna 40–49 år, besökare till området om Godsstationen

"Det här är sannolikt områdets mest omtyckta byggnad och en tydlig symbol för området och dess historia. Viktigt att den inte döljs helt bakom nya byggnader, kanske går det att behålla en liten öppen plats framför?"

Man 30–39 år, boende i området om kommunalhuset.

"Rälsen är en spännande kvarleva från förr. Den kanske kan bevaras?"

Kvinna 40–49 år, besökare till området

LILJEHOLMENS GODSSTATION. FOTO: SPACESCAPE

LILJEHOLMENS MUNICIPALHUS INVIGT 1906. FOTO: P. NYLIN

GAMLA JÄRNVÄGSSPÅRET.

3. BLOMSTERDALENS LEKPLATS

Lekplatsen i Blomsterdalen, även kallad Drakparken, är en omtyckt park och lekplats framför allt bland boende i området, men även besökare.

"Fin lekplats som ska behållas"

Kvinna 60–69 år, boende i området

"Blomsterdalen är en fin park, men den är för liten och det är för mycket buller från Södertäljevägen. Den behöver bli större och det behövs ännu fler parker i Liljeholmen!" Annan 30–39 år, boende i området

"Trevlig park bortsett från bullret"

Kvinna 20–29 år, besökare till området

"Mysig park"

Kvinna 30–39 år, boende i området

"Fantastisk lekplats i Blomsterdalen! Ta inte bort." Kvinna 30–39 år, boende i området

"Bra med denna park som är i nivå med Årstadal och därmed lätt att ta sig till."

Man 30–39 år, boende i området

BLOMSTERDALENS LEKPLATS.

4. NYBOHOVSBERGET

Flera av de svarande beskriver att de större grönyterna inom området är en stor kvalitet och många anser därför att grönområdet som angränsar till Hägerstensvägen bör bevaras.

”En av Liljeholmens största kvalitéer är att det är relativt mycket träd och grönt. Snälla, förbättra asfaltsytorna men förstör inte grönområdena med byggnader.”

Man 30–39 år, boende i området

”Behåll det gröna området. Man borde bygga bara där det redan finns betong.”

Man 30–39 år, boende i området

”Superfin ekbacke men otillgänglig och bullerstörd.”

Man 30–39 år, boende i området

5. GRÖNOMRÅDET I ANSLUTNING TILL STUCKATÖRVÄGEN

Skogspartiet nedanför Stuckatörvägen beskrivs som ett unikt grönområde som därför anses värt att bevara och utveckla.

”Fint område som kanske skulle kunna bli gångstråk. Typ High Line-känsla av tidigare tåg.”

Kvinna 30–39 år, boende i området

”Ett av de få plana stråk man kan promenera med hund i området.”

Man 30–39 år, boende i området

”Platsen mellan Stuckatörvägen och Södertäljevägen är unik. Gigantiska syrener från senast 1868 finns ovanpå Nybodaltunneln. Till och med en gammal berså. Ett skogsområde, helt enkelt. Man bör också göra något i tunnelöppningen. Restaurang eller museum? Förskola med enorma rutschkanor eller skog för barnen?”

Kvinna, 70–79 år, boende i området

”Bygg gärna hus längs Södertäljevägen men var rädda om den fina, maffiga eken. Den kan väl få stå kvar och markera promenadstigen mot Årstabergsparken?”

Man 50–59 år, boende i området

GRÖNOMRÅDEN INVID SÖDERTÄLJEVÄGEN

PLATSER SOM KAN UTVECKLAS

PLATSER SOM ÖNSKAS UTVECKLAS SOM FICK FLER ÄN 10 MARKERINGAR I DIALOGEN

1. LILJEHOLMSBRON

Över Liljeholmsbron vill de svarande se bättre tillgänglighet för gående och cyklister. Många beskriver problem med *trafiksäkerheten* idag då många cyklar i fel riktning och önskar därför dubbelriktade cykelbanor. De svarande förespråkar även bredare gångbanor för att göra det *lättare att ta sig* mellan Liljeholmen och Södermalm till fots. För många beskrivs dessa åtgärder som förutsättningar för att kunna binda ihop stadsdelarna.

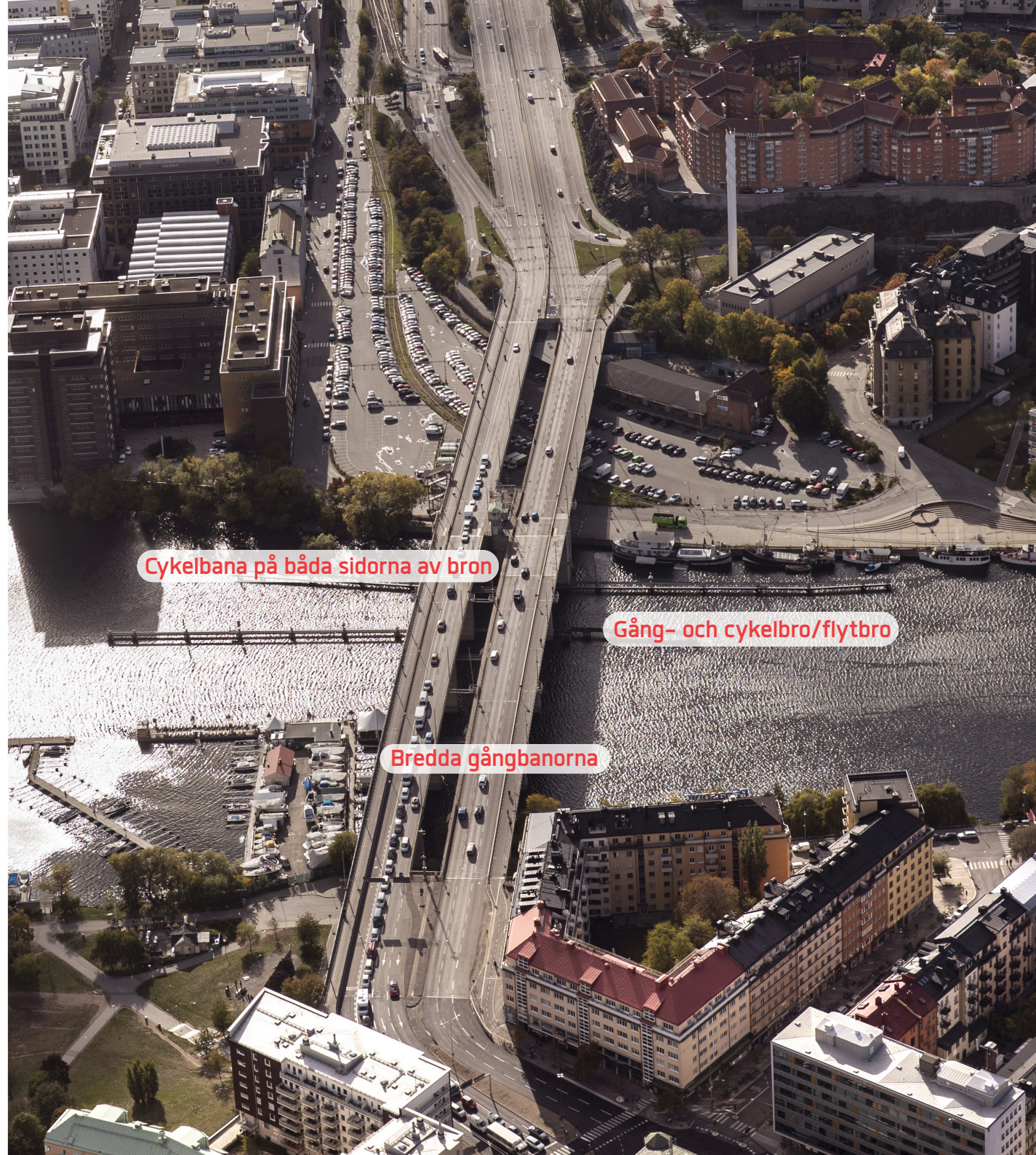
Flera av de svarande önskar en separat gång- och cykelbro för att knyta samman stadsdelarna.

"Jag skulle vilja ha två riktningar på cykelbarnorna på båda sidorna Liljeholmsbron. Kommer man från Gröndal blir man i nuläget omledd till en nästan omöjlig uppförbacke som gör att man drar sig för att öht ta cykeln till stan. Innan omledningen, när man kunde åka direkt upp på bron, var det mycket lättare. Och man hamnade på rätt sida om Långholmsgatan."

Kvinna 50–59 år, boende i området

"För att Liljeholmen ska bli en del av innerstaden så måste det bli mycket mer plats för gående och cyklister på bron. På båda sidor. I dagsläget går det inte ens att gå två personer bredvid varandra utan att använda cykelbanan. Minst två körfält behöver tas bort för att alla gående och cyklister ska få plats [...]"

Man 20–29 år, besökare till området

Cykelbana på båda sidorna av bron

Gång- och cykelbro/flytbro

Breda gångbanorna

2. KAJSTRÅKET

Kajstråket mellan Liljeholmskajen och Liljeholmsstranden beskrivs som en plats med höga vistelsevärden och potential att bli en naturlig *mötesplats* i området med mer *liv och rörelse*. De svarande önskar även mer *natur- och grönområden* och att det ska vara *lätt att ta sig hit* exempelvis genom ett SL-båtstopp.

"Gör kajen mer levande med uteserveringar/foodtrucks/parkstråk mm liknande Hornstulls strand."

Kvinna, 30-39 år, boende i området

"Stor potential att ta vara på den urbana platsen vid vattnet i anslutning till bron. Kanske aktivitetspark under bron? Förbättra stråken också så att det går att promenera längs vattnet."

Man, 30-39 år, besökare till området

"Denna plats saknar tydliga ytor för mänsklig vistelse [...] Platsen har kvaliteter, kanske inte optimalt vädersträck men att miljöer med naturliga rum (bron som tak) borde det finnas möjligheter att utvecklas till en minst lika intressant plats som stranden vid Hornstull"

Man 30-39 år, besökare till området

"Flytbryggor med uteservering och kvällssol!" Man 30-39 år, boende i området

"Förlängd promenadstråket från Gröndals båtklubb hela vägen till Liljeholmskajen, på så sätt kan boende enkelt promenera i en härlig miljö längsmed vattnet. Kanske även några mindre restauranger längsmed vattnet också, det vore extra trevligt!"

Kvinna, 40-49 år, boende i området

Det råder dock delade meningar om huruvida båtarna längs kajkanten bidrar till att skapa ett trevligt stråk eller inte.

Här är programområdets enda nuvarande förmildrande omständighet. En någorlunda trevlig kaj med bebodda båtar. Bör kunna utvecklas ytterligare med ännu mer liv. Bevara så mycket som möjligt av Liljeholmens stationsbyggnad."

Man 50-59 år, boende i området

"Badbrygga istället för fallfärdiga fartyg?"

Man 40-49 år, boende i området

"Mysig strandpromenad istället för sunkiga båtar och industrilokaler. Förläng träbryggan från Gröndal hela vägen till Liljeholmen." Man 50-59 år, boende i området

EXEMPEL PÅ KAJSTRÅK FRÅN ANDRA PLATSER I STOCKHOLM.

3. OMRÅDET KRING GAMLA GODSSTATIONEN

Användningen av den attraktiva ytan mellan den gamla godsstationen och kajkanten ifrågasätts. Här vill de svarande se en *mötesplats* och mer *liv och rörelse*. Många önskar därför ett större *serviceutbud* i form av framför allt mat och kultur, samt mer *natur- och grönområden*. De svarande vill också att det ska bli *lätt att ta sig* till platsen och att den utformas på ett sätt som ökar *tryggheten*. Många av de svarande vill också att de äldre byggnaderna bevaras och förvaltas på ett sätt som tillgängliggör områdets historia.

Förslag på nya användningsområden är parkmiljö, marknadsplats, kulturhus, scen, lekplats och plats för food trucks. Även mer *sport och rekreation* föreslås i form av utegym, boulebana och skatepark.

"Områdets historia måste beaktas vid den fortsatta planeringen. Särskilt viktigt är det att det framgår att den första järnvägen till Stockholm gick via Liljeholmen och att järnvägen har haft en omfattande verksamhet här. Den kvarkvarande stationsbyggnaden i rött tegel med lastkajer måste bevaras helt eller delvis. Järnvägsspårens dragning kan markeras i gator eller parker."

Man 60-69 år, boende i området

Flera av de svarande önskar restaurang- eller caféverksamhet i den gamla godsstationen. Att skapa en plats för nattliv är också ett vanligt förekommande förslag, både för godsstationen men även under bron, där *Trädgården* i Skanstull anges som referens..

"Fantastiskt gammalt hus som höjer hela området. Behåll! Gör om till musikscen, bar, klubb, restaurang eller annan liknande verksamhet. Ett utmärkt tillfälle att utöka nattelivet i Stockholm som annars håller på att försvinna. Ligger även coolt nog under en bro och inte direkt inpå bostäder – perfekt!" Kvinna 20–29 år, boende i området

"Platsen nedanför/under Liljeholmsbron vore lämplig för nöje, mat & kultur. Bevara de gamla tåg-byggnaderna i tegel och förtäta med nya lokaler lämpliga för restaurang/nattklubbar."

Man 40–49 år, boende i området

"Det gamla godsmagasinet och parkeringsplatsen under bron skulle bli en perfekt öppen marknadsplats likt Borough Market i London." Man 30–39 år, besökare till området

"Behåll den gamla byggnaden där Huurre huserar och skapa där en saluhall med exempelvis Östermalmshallen som förebild." Kvinna 30–39 år, boende i området

BOROUGH MARKET I LONDON. FOTO: J. PEAT

ÖSTERMALSHALLEN I STOCKHOLM. FOTO: M. KARLBERG

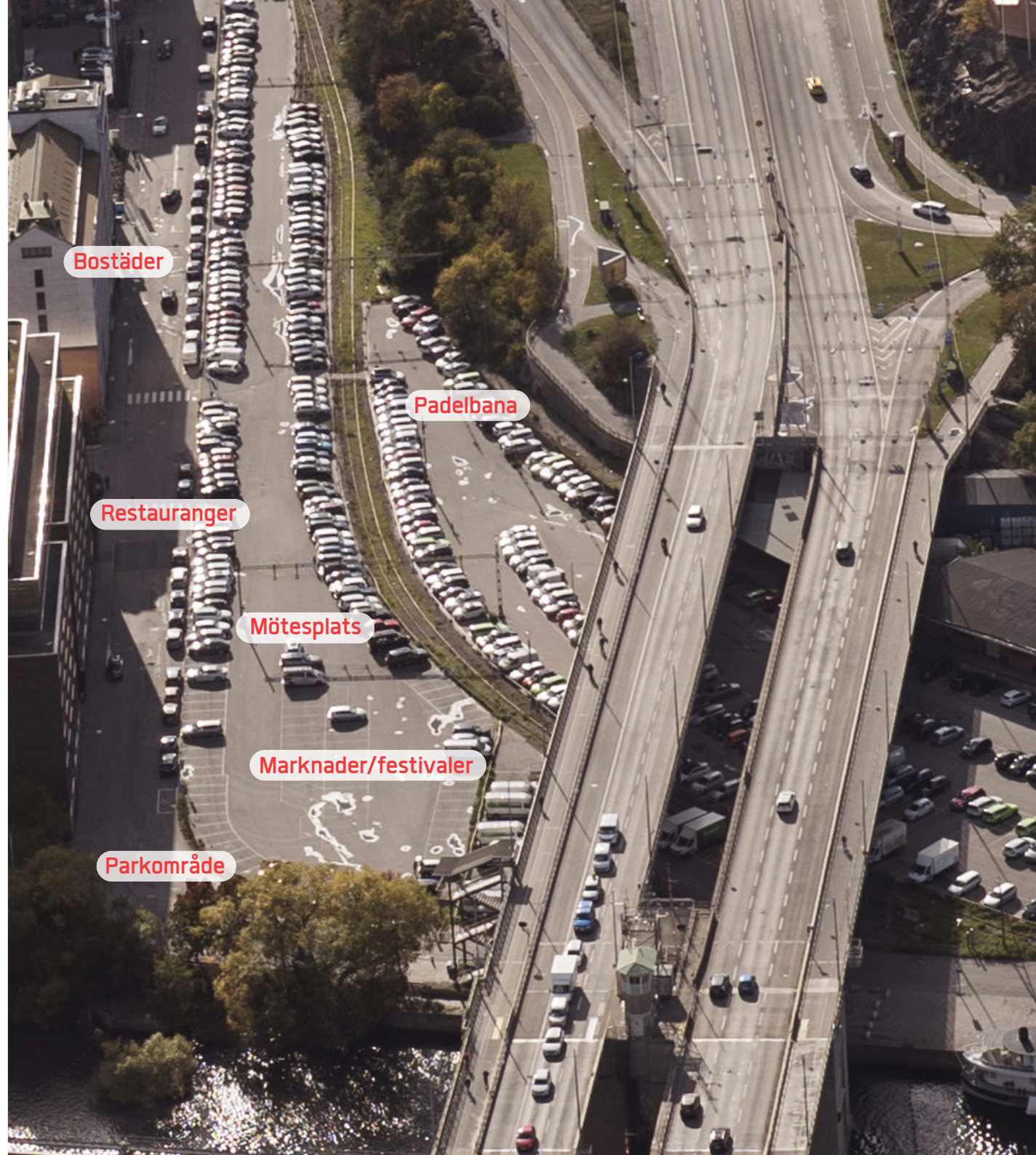

NATTKLUBBEN "TRÄDGÅRDEN" UNDER SKANSTULLSBRON. FOTO: J. ABRAIT (DI)

4. PARKERINGSYTORNA INVID BROFÄSTET

Intill brofästet ifrågasätts att stora delar av ytorna är avsedda för parkering. Parkmiljö, padelbanor, torgplatser samt festival- och marknadsplats är förslag på nya användningsområden. Att öka *tryggheten* genom bland annat temporära aktiviteter finns också bland förslagen.

”Att en plats med så pass attraktivt läge som denna upptas av en parkering för bilar är allt annat än passande. På platsen finns goda möjligheter att skapa nya vattennära mötesplatser. Det bör inte heller byggas garageplatser i de nya husen som motsvarar denna parkeringskapacitet. Personbilstrafiken i Stockholm måste minska, då kan man inte tillföra nya parkeringsplatser. Stora förändringar kan inte förekomma utan modiga beslut. Här i Liljeholmen med sitt utomordentliga kollektivtrafikläge är möjligheterna att begränsa antalet parkeringsplatser **mycket goda.**” Man 20-29 år, arbetande i området

6. KOPPLINGEN MELLAN ÅRSTADAL & LILJEHOLMEN CENTRUM

Många av de svarande upplever att det är svårt att ta sig mellan Årstadal/Liljeholmskajen till Nybohov/Liljeholmstorget till fots och med cykel. De svarande beskriver att de befintliga förbindelserna innebär långa omvägar som dessutom upplevs trånga och otrygga. Ett vanligt förekommande önskemål är en direktförbindelse mellan Sjöviksvägen och Liljeholmens centrum, där Södertäljevägen upplevs skapa en särskilt stor barriäreffekt.

"Årstadal behöver en enklare väg till Liljeholmen. Det är alldeles för många omvägar för att ta sig till Liljeholmen."

Man 30-39, boende i området

"Sjöviksvägen borde fortsätta ända fram till Liljeholmstorget, så att man smidigt kan gå, cykla och köra bil den sträckan."

Man 30-39, boende i området

"Det skulle vara ett stort lyft för rörelser och trygghet i området om en direktkoppling mellan Sjöviksvägen och Liljeholmstorget skulle möjliggöras. Dagens lösning där alla måste korsa en bilväg, pendlingscykelstråk och vara väldigt nära tvärbanans spår är inte optimalt eller säkert ur barnperspektiv."

Man 30-39, boende i området

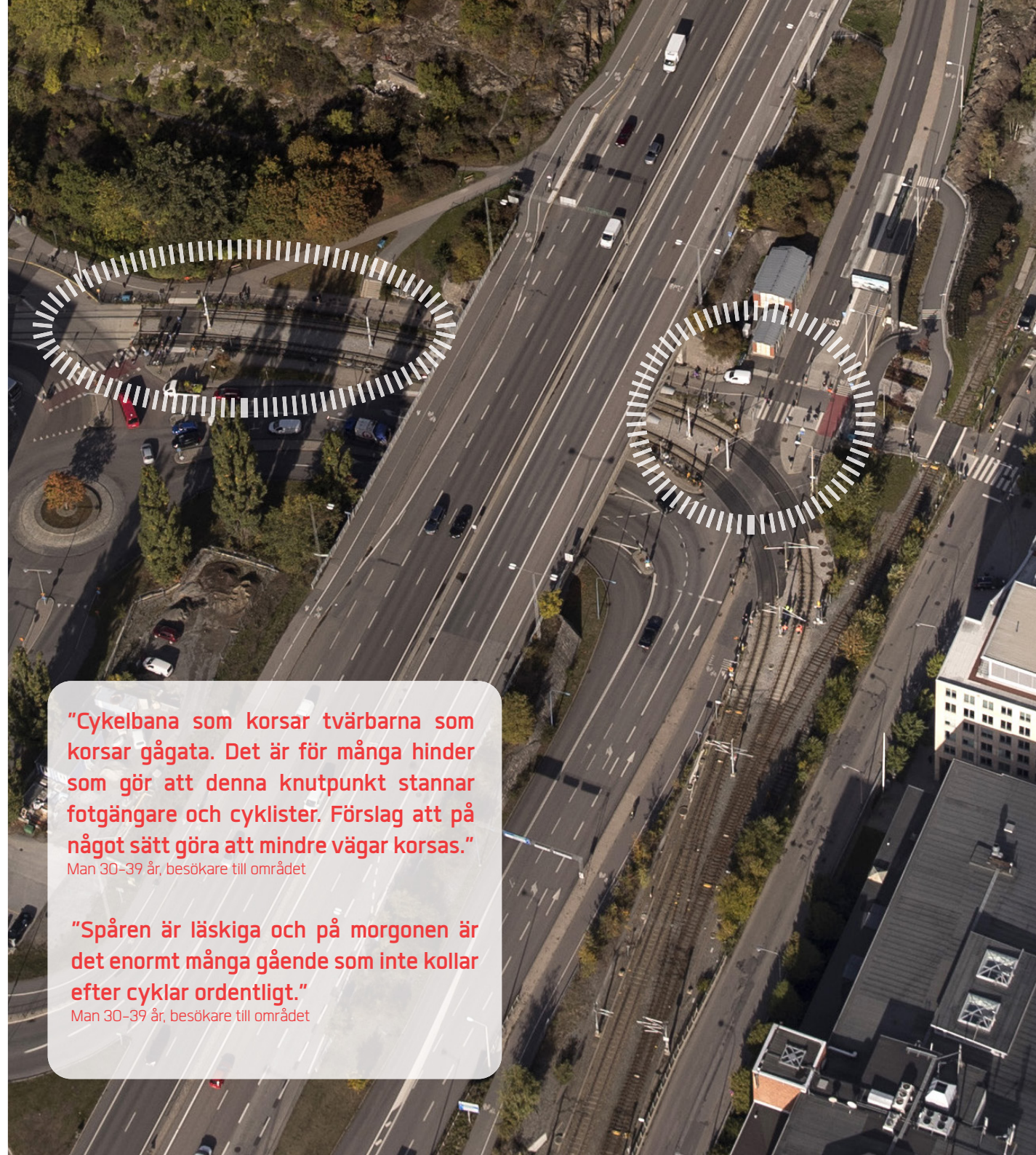
5. OMRÅDET VID GÅNG- & CYKELTUNNELN

Gång- och cykeltunneln mellan Årstaängsvägen och Nybohovsbacken pekas ut som en särskilt problematisk plats för fotgängare och cyklister som vill ta sig mellan Årstadal/Liljeholmskajen och Nybohov/Liljeholmstorget. De svarande anser att gång- och cykelbanan i tunneln är för smal och att korsningarna i anslutning till tunneln upplevs som trafikosäkra när många olika trafikslag ska samsas på samma yta. Ett flertal av de svarande beskriver att rådande företrädesregler, är svåra att uppfatta och att detta skapar konflikter mellan framför allt gående och cyklister.

"Där gångvägar och cykelvägar möts efter rödljusen är det svårt att se vem som har företräde. Skyltar eller tydligare övergångsställe skulle hjälpa. Den lilla gångtunneln längs tvärbanespåret mot Liljeholmen är för smal. Det är svårt att komma fram och ofta fotgängare i cykelbanan." Kvinna 30-39 år, boende i området

"Korsningen med bilar, tvärbanan, cyklister och fotgängare är 1. katastrof. 2. underdimensionerad. Gången upp mot centrum från korsningen behöver också breddas och göras tydligare för avgränsningen mellan cyklister och gående. Otroligt mycket människor som går mellan centrum och kajen."

Man 30-39 år, boende i området

"Cykelbana som korsar tvärbarna som korsar gågata. Det är för många hinder som gör att denna knutpunkt stannar fotgängare och cyklister. Förslag att på något sätt göra att mindre vägar korsas."

Man 30-39 år, besökare till området

"Spåren är läskiga och på morgonen är det enormt många gående som inte kollar efter cyklar ordentligt."

Man 30-39 år, besökare till området

KORSNINGEN OCH GÅNGTUNNELN ÖSTER OM SÖDERTÄLJEVÄGEN
FOTO: SPACESCAPE

KORSNINGEN VÄSTER OM SÖDERTÄLJEVÄGEN
FOTO: SPACESCAPE

7. HÄGERSTENSVÄGEN

Sträckan längs med Hägerstensvägen beskrivs som en tråkig transportsträcka och flera av de svarande välkomnar därför mer bebyggelse och/eller verksamheter. Många tar även upp vikten av att utveckla platsen för att kunna länka samman Liljeholmen med Aspudden. De flesta ser gärna att delar av grönområdet bevaras och integreras i bebyggelsestrukturen för att öka tillgängligheten och därmed användningen. Vissa anser dock att grönområdet bör bevaras helt.

"Här passerar många människor varje dag. Det är smutsigt, grått och högljutt. Varför inte göra området lite mer välkomnande. Smalna ner bilvägen, sänk farten, ordna träd som ger skugga på sommaren och skydd mot vind och blåst på vintern och hösten. Sätt upp bänkar för de som promenerar mellan Kransen/Aspudden och Liljeholmen. Kanske någrabodar med kafeer eller gör plats för food trucks att ställa upp sig för cykelpendlarna. Helt enkelt, ett mer välkomnande promenadstråk. Låt skogen vara kvar för att skapa naturlig barriär mot Essingeleden." Kvinna 40-49 år, boende i området

"Bygg hus längs Hägerstensvägen för att minska känslan av transportsträcka. Gärna hus på båda sidor gatan för med stadskänsla och rörelse. Större hus närmaste Essingeleden kan hjälpa till att avskärma buller." Man 30-39 år, besökare till området

"Det vore fantastiskt om det kunde gå att få till en gata här så att större Liljeholmen skulle kunna hänga ihop med Kransen och Aspudden lite grann. Nu känns det som att man måste gå en timme i öknen innan man kommer från den ena till den andra."

Man 40-49 år, besökare till området

"Rör inte något av skogspartierna, partier med sly eller buskar. Vi har en stor brist på gröna områden här. Vägbanan kan gärna minskas, farten minskas osv men inga mer hårdgjorda ytor. Inte ens för att sen plantera små taniga träd på. Låt det levande fortsätta växa. Allt behöver inte vara så tillrättat."

Kvinna 50-59 år, boende i området

"Låt all grönska vara kvar. Här bor insekter, fåglar och andra djur. Här promenerar människor. Här utforskar barn "natur", växtlighet. Stockholm behöver fler träd. Inte färre." Man 50-59 år, besökare till området

UPPLEVD OTRYGGHET FÖR FOTGÄNGARE OCH CYKLISTER PÅ MÅNGA PLATSER LÄNGS SÖDERTÄLJEVÄGEN

Det finns ett flertal platser längs med Södertäljevägen som pekas ut som obehagliga för cyklister och fotgängare, i synnerhet där olika vägar och trafikslag korsas. I många fall anses både gång- och cykelbanor vara för smala och på vissa ställen gör utformningen att det är svårt att uppfatta vad som gäller för respektive trafikslag, vilket skapar konflikter dem emellan. De svarande önskar därför bredare gång- och cykelbanor, trafikseparering och en utformning där exempelvis företrädesregler är lättare att uppfatta.

"Farlig korsning för cyklister eftersom man inte ser bilarna bakom sig när man korsar vägen och de har hög fart. Trafikljus vore bra. Smalna av vägen och sänk farten för bilarna. Nåt slags skydd mellan cykelbana och bilväg." Kvinna 40-49 år, boende i området

"Vid påfarten är det läskigt att cykla då det inte känns so bilförarna ser en och de kör väldigt fort." Kvinna 20-29 år, boende i området

"Extremt obehaglig korsning mellan cykelbanan och bilvägen som går upp mot motorvägen. Kan man förbättra trafiksäkerheten?" Kvinna 30-39 år, boende i området

"Cykel- och gångvägen borde gå rakt över här eftersom det annars är en väldigt lång omväg. Det skulle även öka tryggheten på busshållplatsen så fler skulle gå och cykla till Midsommarkransen." Kvinna 30-39 år, boende i området

"Mycket farlig plats där cyklister och gångare försöker smita över 70-väg. Stängsel eller bro behövs." Man 20-29 år, boende i området

Möjlighet att cykla och gå parallellt med Södertäljevägen vore bra! Övergångsstället längre upp på Hägerstensvägen ligger för avsidet för den som är på väg mot Södermalm eller andra hållet, därför genar många över här." Kvinna 40-49 år, boende i området

"Här går jag bara om jag måste. Sträckan under bron är hemsk och äcklig. Vägen är bred för bilister men supersmal för oskyddade trafikanter. En riktig botten-sträcka."

Kvinna 40-49 år, boende i området

"Fixa korsningen Södertäljevägen/Årstabergsvägen innan det händer en allvarlig olycka p.g.a. trafikljusen är helt omöjliga att tyda när man kommer som gående eller cyklist."

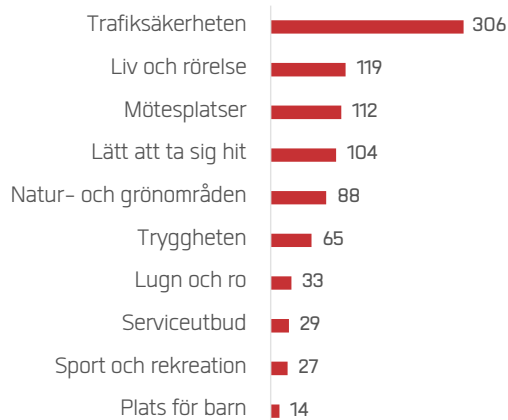
Man 30-39 år, besökare till området

MAJORITETEN AV INKOMNA FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG RÖR TRAFIKSÄKERHET

Av de 814 inkomna förslagen om hur området kan förbättras valdes *Trafiksäkerheten* flest gånger. Dessa platsmarkeringar finns framför allt i anslutning till korsningar för gång och cykel, (se karta 1). Förslagsmarkeringar som beskrivs genom *Liv och rörelse* förekommer på många olika platser inom området (se karta 2), medan kvaliteten *Mötesplatser* framför allt användes för markeringarna på parkeringsytorna invid brofästet (karta 3). *Lätt att ta sig hit* användes framför allt för platsmarkeringarna mellan Sjöviksvägen-Liljeholmstorget samt längs Kajstråket (se karta 4).

Många av de svarande önskar mer *natur- och grönområden* och utveckling av de befintliga.

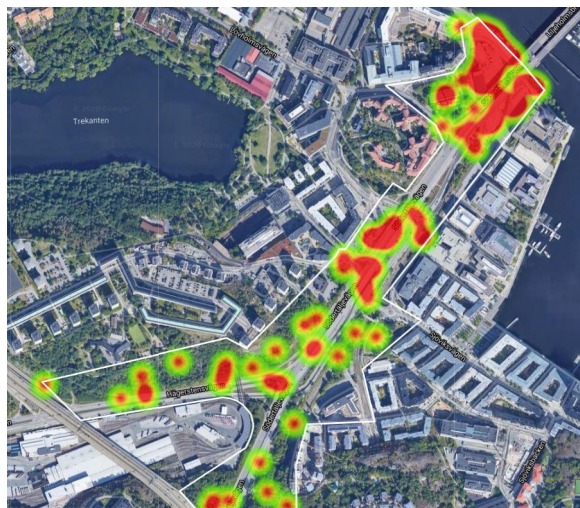
Tryggheten har framför allt använts längs med cykelvägarna, särskilt i anslutning till korsningar, samt under bron och längs sträckorna på båda sidor SL-depån.

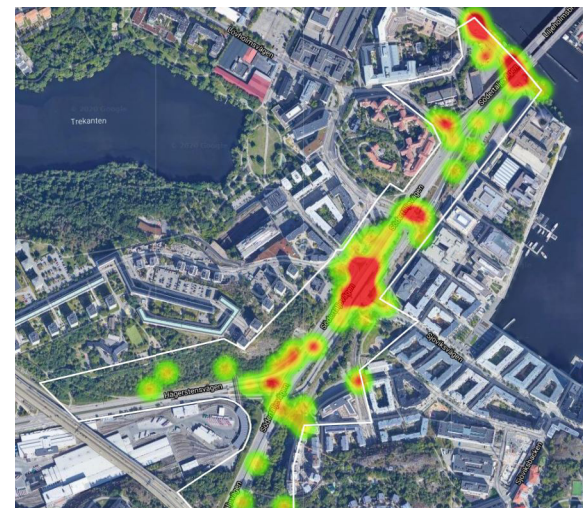
KARTA 1. HEATMAP ÖVER FÖRSLAGSMARKERINGAR KRING "TRAFIKSÄKERHETEN"

KARTA 2. HEATMAP ÖVER FÖRSLAGSMARKERINGAR MED "LIV OCH RÖRELSE"

KARTA 3. HEATMAP ÖVER FÖRSLAGSMARKERINGAR MED "MÖTESPLATSER"

KARTA 4. HEATMAP ÖVER FÖRSLAGSMARKERINGAR MED "LÄTT ATT TA SIG HIT"

Inkom till Stockholms stadsbyggnadskontor - 2020-10-09, Dnr 2018-13562

Vad är viktigast att tänka på när området utvecklas till en urban och trygg plats med nya bostäder, arbetsplatser, handel, service och mötesplatser?

Så gott som alla anser att biltrafiken i området måste minska då detta skapar otrygghet och ett ogästvänligt område för cyklister och fotgängare. Det finns även en samsyn kring att bygga en blandad stad med olika funktioner för att skapa mer liv och rörelse under större delen av dygnet. Det finns delade meningar kring vilken typ av bebyggelse som bör eftersträvas men många förespråkar en kvartersstad med "innerstadskaraktär". Att skapa platser för barn, inte bara i form av offentliga rum men även skolor och förskolor, förekommer i många av svaren. De flesta av de svarande beskriver vikten av att ha god tillgång till grönområden men medan vissa anser att det är bättre att bygga tätt och exploatera outnyttjade ytor, menar andra på att det redan idag finns en brist på grönytor i området och att de som finns kvar därför bör skonas helt från bebyggelse.

Ordmoln som visar de mest förekommande orden i enkätsvaren

MER UTRYMME FÖR GÅENDE, CYKLISTER OCH STADSLIV

Majoriteten av de svarande i enkäten beskriver vikten av att minska biltrafiken för att skapa en stadsdel med mer liv och rörelse som inbjuder till vistelse. Många förbättringsförslag avser sänkta hastigheter och att omvandla Södertäljevägen till en stadsgata. Även överdäckning önskas av många som ett sätt att "slippa" trafiken helt och istället ge plats åt människor. Det råder en samsyn kring att öka utrymmet för gång och cykel för att öka framkomligheten genom att minska utrymmet för biltrafiken. I korsningar med höga gång- och cykelflöden önskas trafikseparering för att öka trafiksäkerheten. Många av de svarande önskar även ökad tillgänglighet för barnvagnar och rörelsehindrade.

"Södertäljevägen borde grävas ner/däckas över. I nuläget utgör den ett bullrigt och smutsigt sår mellan Västberga/Årstapåna sidan och Midsommarkransen/Liljeholmen på den andra. Att däcka över skulle frigöra mer yta för att bygga bostäder ovanpå, knyta samman stadsdelarna, förbättra både luftkvalitet och bullernivåer och öka tryggheten för fotgängare och cyklister. Det skulle också göra områdena mer attraktiva för promenader från/till Södermalm – bilvägen idag gör att det inte känns särskilt trevligt. Bara fördelar med överdäckning med andra ord :)"

Man 30-39, boende i området

"Södertäljevägen måste överdäckas eller omvandlas till stadsgata med vanliga korsningar och övergångsställen. Vansinnigt att gående och cyklister ska ta omvägar genom snirkliga passager och smala tunnlar för att röra sig mellan Liljeholmen och Årstadal/Liljeholmskajen. En överdäckning eller omvandling till stadsgata möjliggör täta innerstadsliknande stadskvarter."

Man 30-39, boende i området

"Att det bli lätt för fotgängare och cyklister att gå över Södertäljevägen. Bygg flertalet breda passager i form gångfartsområden. Detta medför att bilisterna tvingas sänka hastigheten och det blir ett trevligt område att vistas på." Man 30-39, boende i området

"Det ska finnas smidiga och säkra kommunikationsvägar för gående och cyklister mellan de olika delarna som möts i denna knutpunkt." Kvinna 30-39, boende i området

"Tillgänglighet även för rörelsehindrade, idag saknas nedfasningar och ramper på många ställen i Årstadal."

Kvinna 30-39, boende i området

"Inte för smala vägar för barnvagn! Cykelvägarna blir bredare så en del vägar får man inte plats om man har dubbelvagn."

Kvinna 30-39, boende i området

KOPPLA SAMMAN & FÖRLÄNG INNERSTADEN

Ett återkommande önskemål i enkätsvaren är bättre gång- och cykelkopplingar över/under Södertäljevägen för att minska dess barriäreffekt.

Området upplevs idag som väldigt separerat från innerstaden, trots det korta avståndet. De svarande förespråkar dels bättre gång- och cykelkopplingar mellan stadsdelarna, och dels en arkitektur som skapar en förlängning av innerstaden rent gestaltningsmässigt.

”Bind ihop Årstadal och Liljeholmen till en kontinuerlig stadsväv. Just nu känns de som två separata enklaver.”

Man 50–59 år, boende i området

Det som är viktigast att uppnå är att Södertäljevägens karaktär av barriär mellan Liljeholmen och Årstadal byggs bort, t.ex. genom att vägen däckas över eller omvandlas till stadsgata med säkra passager för gående och cyklister mellan de båda områdena. Vidare är det angeläget att kopplingen till Hornstull via Liljeholmsbron förbättras genom att utrymmet för gående och cyklister utökas.”

Man 30–39 år, boende i området

”Att få bort Södertäljevägen som delar området itu.”

Man 30–39 år, boende i området

”Bra framkomlighet på cykel utan för många övergångsställen att stanna vid. In och ut från stan på cykel är essentiellt om det ska leda till en integrering av olika stadsmiljöer och inte bara bli ett isolerat kvarter som kommer va i vägen.”

Man 40–49 år, boende i området

”Bygg ihop Liljeholmen med Hornstull. Om staden på Liljeholmssidan går hela vägen fram till bron kommer det inte kännas som att Stockholm tar slut i Hornstull. Folk kommer upptäcka Liljeholmen precis som Kungsholmenbor upptäcker St Eriksplan, man bara vandrar över och köper pizza på andra sidan bron.”

Man 50–59, boende i området

”Låt innerstaden växa ut från Södermalm. Gör det trevligare för gående och cyklister. Trafikleden är idag en barriär för det mesta av stadslivet. Minska hastigheten, bebygg med nya kontor- och bostadskvarter samt lokaler för verksamheter, nöjen och service! ”

Man 30–39 år, boende i området

Att det blir en sömlös övergång för gående och cyklister mellan Hornstull, Liljeholmen, Liljeholmskajen, Aspudden, Midsommarkransen. Det ska kännas som ett och samma område.”

Man 30–39 år, boende i området

↑ SÖDERMÄLM

E4 E20

↶
GRÖNDAL
ASPUDDEN
LILJEHOLMEN

E4 E20

ASPUDDEN
LILJEHOLMEN

↶

GRÖNDAL ↶

↑ SÖDERMÄLM

EN MER BLANDAD STAD

Många av de svarande beskriver vikten av att skapa en social mix i området genom olika typer av bostäder som möta olika människors behov, inte enbart vissa grupper.

"En plats för alla och inte bara för konsumtion och folk med pengar."

Kvinna 30–39, boende i området

"Att det inte blir ett gentrifieringsobjekt för en mängd folk utan relation till platsen och högre klasstatus."

Man 10–19, besökare till området

"Alkisarna" är bortkörda från Trekanten till förmån för barnfamiljerna. Låt de få ha kvar lite plats i Liljeholmen."

Kvinna 50–59, boende i området

"Det känns som att nya stadsdelar i Stockholmsområdet lätt omvandlas till barnfamiljområden (Hammarby Sjöstad, Annedal, Årstadal, m.m.). [...] Det vore trevligt om området omvandlas till en levande plats där alla får plats."

Kvinna 20–29 år, boende i området

Att eftersträva funktionsblandning med plats för kontor och verksamheter anses viktigt för att skapa en levande stadsdel.

"Blanda bebyggelsen. Tillåt smärre arbetsplatser då får restauranger både lunch- o middagsbesökare. Ta vara på områdets karaktär. Subventionera billiga lokaler till hantverkare o konstnärer, så att det kommersiella inte bara blir gym och mäklare."

Kvinna 40–49 år, boende i området

"Flera små och ekonomiskt rimliga alternativ för mindre rörelser/entreprenörer som t ex cykeleparatör, grönsakshandel, kaffebar eller snickeri."

Man 50–59, boende i området

"Om det går, försök att styra en del av fastigheterna till kontor. Liljeholmen har ett av de bästa kollektivtrafiklägena i stan och redan nu finns det en del kommersiell verksamhet där. Södra Stockholm behöver fler arbetstillfällen och ett litet businesskluster vid en kollektivtrafikhub skulle passa perfekt. Men inte bara kontor! Vi vill inte ha ett område som dör efter klockan sex!"

Man 40–49, boende i området

Utöver bostäder, kontor och småskalig handel efterfrågar många av de svarande även ett bredare kultur- och nöjesutbud, på olika platser och i olika former. Restauranger och caféer är vanligt förekommande önskemål, men även kulturlokaler och nattliv.

"Service och handel finns det redan tillräckligt av i Liljeholmens Galleria. Satsa istället på mindre bagerier/hantverksbutiker/kreativa ytor för småskaliga producenter. Och uteserveringar."

Kvinna 30–39, boende i området

Det råder delade meningar kring arkitekturideal, där många förespråkar kvarterstaden, medan andra lyfter nackdelarna med att bygga slutna bostadsgårdar.

”Bygg vidare på det som vi vet är attraktivt på andra sidan Liljeholmsbron! Täthet och variation som möjliggör ett stort utbud av service, caféer, restauranger, pubar, kultur och nöje. Gör området till en naturlig förlängning av innerstaden, något man tidigare har sagt att man vill göra, men inte riktigt lyckats med. ”Innerstadsliknande” miljö sa man redan om när det skulle byggas på berget vid Liljeholmen, nu får man steppa upp ambitionen och bygga innerstad på riktigt och inte fler enklaver som saknar samband med övriga staden och som omöjliggör att innerstadens stadsliv på riktigt etablerar sig. Gärna mindre fastigheter för att brya monotonin som uppstår i områden med en och samma byggherre och som förstärker enklavkänslan. [...]” Man 30–39, boende i området

”Att inte fastna i det så inpräntade synsättet att ”kvarterstruktur” alltid är bästa. Att det skapar levande och mysiga kvarter, vilket är sant i gamla centrala stadsdelar men inte nybyggda flerbostadshus-mattor. Så otroligt tråkigt med alla kvarterstrukturer med höga hus 5-våningar och mer, med slutna gårdar som ändå inte får ngt solljus, som byggts under de senaste 10 åren. Jag tycker det är dags att börja titta på andra sätt att bygga bostadskvarter. En blandning är trevligt. Varför inte mer allmän platsmark och förgårdsmark etc.” Kvinna 30–39, boende i området

VÄRNA GRÖNOMRÅDEN

Det råder delade meningar beträffande grönområdena i området. Vissa grönområden beskrivs som outnyttjade och upplevs därmed som otrygga. På dessa ytor välkomnar många av de svarande därför blandad bebyggelse som kan skapa liv och rörelse och på så vis öka tryggheten. Det flesta understryker dock vikten av att spara grönytor och utveckla dessa så att de kan användas för sport och rekreation, och inte minst spontanaktiviteter för barn och unga.

"Grönområden och att skapa naturliga ljudbarriärer för att minimera trafikljud, vilket genererar lågradig stress hos människor. Främja möjligheten till utevistelse och fysisk aktivitet."

Kvinna 30-39, boende i området

"Fokus på natur och platser att hänga på."

Kvinna 30-39, boende i området

"Gärna mötesplatser där man kan stadsodla! Inspireras av High Line i NY – en urban grön yta."

Kvinna 30-39, boende i området

SKAPA PLATS FÖR BARN

Ett flertal av de svarande understrycker vikten av att tillgodose barn och ungas behov i planeringen av stadsdelen. Att avsätta ytor för lek och spontanaktiviteter, men även för förskolor och skolor för att möta ett ökat framtida behov.

"Tänk in barnen/unga. De har behov av parker, lekplatser, ställen att hänga på med sina kompisar. En miljö helst utan buller. Grönska och träd behövs! Platser där man mötas och umgås."

Kvinna 40-49, boende i området

"Att barnen får mer yta. Det skulle behövas en parkourpark/skatepark i området där äldre barn/ungdomar kan hänga. Och plats för skolor!"

Kvinna 40-49, boende i området

EXEMPEL PÅ GRÖNYTOR OCH PLATSER FÖR BARN.

SPACESCAPE

Spacescape AB / Östgötagatan 100 / Box 4700 / SE-116 92 Stockholm / Sweden
Tel +46 8 452 97 67 / www.spacescape.se / info@spacescape.se